

SESSION 2017

**CAPES
CONCOURS EXTERNE**

**SECTION : LANGUES RÉGIONALES
BRETON**

COMPOSITION ET TRADUCTION

Durée : 5 heures

L'usage de tout ouvrage de référence, de tout dictionnaire et de tout matériel électronique (y compris la calculatrice) est rigoureusement interdit.

Dans le cas où un(e) candidat(e) repère ce qui lui semble être une erreur d'énoncé, il (elle) le signale très lisiblement sur sa copie, propose la correction et poursuit l'épreuve en conséquence.

De même, si cela vous conduit à formuler une ou plusieurs hypothèses, il vous est demandé de la (ou les) mentionner explicitement.

NB : La copie que vous rendrez ne devra, conformément au principe d'anonymat, comporter aucun signe distinctif, tel que nom, signature, origine, etc. Si le travail qui vous est demandé comporte notamment la rédaction d'un projet ou d'une note, vous devrez impérativement vous abstenir de signer ou de l'identifier.

INFORMATION AUX CANDIDATS

Vous trouverez ci-après les codes nécessaires vous permettant de compléter les rubriques figurant en en-tête de votre copie

Ces codes doivent être reportés sur chacune des copies que vous remettrez.

▪ **Concours externe du CAPES de l'enseignement public :**

Concours	Section/option	Epreuve	Matière
E B E	0 4 4 1 E	1 0 1	7 4 1 4

Dans le cas où un(e) candidat(e) repère ce qui lui semble être une erreur d'énoncé, il (elle) le signale très lisiblement sur sa copie, propose la correction et poursuit l'épreuve en conséquence.

De même, si cela vous conduit à formuler une ou plusieurs hypothèses, il vous est demandé de la (ou les) mentionner explicitement.

N.B. : La copie que vous rendrez ne devra, conformément au principe d'anonymat, comporter aucun signe distinctif, tel que nom, signature, origine, etc. Si le travail qui vous est demandé comporte notamment la rédaction d'un projet ou d'une note, vous devrez impérativement vous abstenir de signer ou de l'identifier.

I. Composition en langue bretonne

1. Savit un displegadenn diwar-benn an daou skrid kinniget deoc'h amañ dindan.
2. Diskouezit ivez penaos e c'hellfed sevel kentel pe gentel diwar ar skridoù-se (kemerit harp war programmoù al liseoù hag ar skolaioù).

Skrid kentañ

1 Anat e oa deuet d'an holl. Cheñchet e oa ar bed war ar maez. Daou zekvloaziad goude fin an
2 eil brezel bed e oa bet trec'h an ardivinkerezh war al labour-douar 'giz gwechall a yae war-raok
3 diouzh paz al loen-kezeg. War zibaotaat e oa aet niver ar c'hezeg-samm pe sterniañ, kemeret o
4 lec'h gant ur ouenn nevez, ul loen ha na oa ket eus spesad ar pevarzroadeged. Ul loen na zebre na
5 foenn na kerc'h, ar marc'h-nerzh a veze graet anezhañ. Ar marc'h-se, ne oa ket a barez gantañ, ha
6 ne roe morse ebeulien. Ul loen pederrodek, trouzus, na skuizhe morse, n'en doa ket a voue
7 gantañ, ne veze morse flouret, ne veze ket komzet outañ, ne c'hwirine ket. Ne oa anv ebet
8 gantañ. Brammadegoù a veze dalc'hmat gantañ, kac'hat avat ne rae ket. Souezhusat loen, neketa !
9 Al loen-se, kroc'hen houarn dezhañ, a veze graet traktour anezhañ.

10 Daoust pe zaoust e oa tonket ar maezioù mont war-zu ar bremanaat. Ganet e oa bet ivez ur
11 ouenn nevez a beizanted, al labourerien-douar. Ar re-mañ ne oant ket tre eus ar memes bleud hag
12 o diaraogerien, ne deneraent ket war blanedenn o chatal. Kêrioù gwechall a oa deuet da vezañ
13 magerezhioù, enno e veze savet leueoù, moc'h, yer a-graouadoù dindan savadurioù hir ha toet
14 gant tol-gwagennek. Difluket un tamm e pep lec'h ar c'hrevier mod nevez-se, aet Yann Gouer da
15 embreger gant harp ar C'hredit Patatez ha Yann Devezhour da Yann Dilabour.

16 Jos Aotred eus Rozgadoù war barrez Lannedern a veze bihan e galon gantañ pa goune eus ar
17 mare ma oa-eñ e penn an traoù. Bremañ edo Jos war e leve, « aet 'barzh e rezervasion », disterniet
18 bep un tammig ha laosket e blas d'e vab Jermen bet stummet e skol labour-douar an Nivod e
19 parrez Lopereg. E dibenn ar bloavezhioù hanter-kant e reas Jermen Aotred evel e gamaladed,
20 peizanted yaouank egistañ. Amprestiañ arc'hant digant an ti-bank a reas ha prenañ un traktour,
21 oged, arar liessoc'h, haderez, troc'herez ha kement ardivink ret da vont war-raok, n'eo ket d'an
22 daoulamm ruz eo, d'ar pimperlamm ne lavaran ket. Ne chome e Rozgadoù nemet un arouezenn,
23 un enlouc'had eus an amzer gwechall : Brizhig, ar gazeg kozh. Un tamm plas dister a oa bet
24 dalc'het eviti e kraou ar saout, en ur c'hornig dic'houlou, dispartiet diouzh lodenn al loened-korn
25 gant ur c'hefarz savet war ar prim.

Youenn KERVALAN, *Ar Waremm Vras*, Kemper, Embannadurioù Al Lanv, 2013, pp. 161-163.

Eil skrid

- 1 A greiz e huñvre, e kev mouezh ar medisin, evel o tont er-maez eus ur pakad koton hidrofil :
- 2 — Met kollet hoc'h eus ho poukl !
- 3 Ha Veroñ o respont dezhañ :
- 4 — Peseurt boukl ?
- 5 — Ho poukl-skouarn !

6 Chom a ra seizet an div iñfirmierez, ha ne glever nemet trouz ar c'heflusker e-pad ur boutad ;
7 ha neuze, mouezh Veroñ adarre :
8 — Ne vez ket boukloù morse ganin diouzh ma divskouarn !
9 — Ho poukl personel, eme unan eus an div glañvdiourez, an hini yaouankañ, en ur bozañ he
10 dorn war he boukl hec'h-unan, unan bihan melen gant sifroù du hag ur safir.
11 Ankouaet e oa bet gant Veroñ, douetus, baduellet ma oa bet bremazon gant ar gwallzarvoud.
12 Tastornañ a ra Nikolaz e skouarn : aze emañ e hini bepred. Ha n'eus forzh penaos n'en deus ket
13 ehanet a c'hoari gantañ abaoe m'eo bet lakaet dezhañ. Ouzhpenn tri devezh e B., ur boukl : al
14 lezenn eo. Evit afer-se ne chom Erik S. Poe nemet daou zevezh pa zeu amañ hag ez a kuit raktal.
15 Ha c'hoazh en deus chañs Nikolaz : dre m'eo un estrañjour ez eus bet lakaet dezhañ ur boukl
16 hepken ouzh e skouarn, gant an dek sifr a oa war e dremen-hent, hag ar barrennoù-jubenniñ evit
17 al lennadenn-lagad elektronek. Digeriñ a ra ar paotr e zaoulagad ha sellet ouzh an div iñfirmierez
18 hag ar medisin : boukloù bihan o deus an div blac'h, unan ouzh pep skouarn : unan he deus ur re
19 velen gant sifroù du, evel ma ouzoc'h dija, hag eben, an hini goshañ, ur re ruz gant sifroù ha
20 barrennoù gwenn. Daou voukl en deus ivez ar medisin, daou voukl bras evel karned
21 kontrevañsionoù un archer. Eus e c'hravazh eo gouest ar paotr da lenn ar sifroù : kazi sur en deus
22 aon ar medisin yaouank a nompas heuliañ al lezenn a dost a-walc'h. Un aer mantret o deus o-zri
23 dirak skouarn divoukl Veronika, ha homañ ivez a seblant nec'het. Klask farsal a ra Nikolaz. o
24 lâret n'eus ket peadra da rostañ ur c'hristen evit kelo-se, met dirak pennoù kontristet pe feuket
25 tud an ospital, ec'h echu en ur deurel :
26 — Petra 'reoc'h, galvet e vo paotr ar boukloù hiziv evit an eil gwech, ha mat pell 'zo !
27 Huanadiñ a ra an teir saro wenn dirak un estrañjour ken imobil, o tont eus ur vro warlerc'hiet
28 ma ne vez lakaet boukloù nemet d'ar saout ha d'an deñved.

Yann GERVEN, *Bouklet ha minellet*. Brest, Al Liamm, 1990, pp. 35-37.

II. Traduction accompagnée d'une réflexion en français

1. Troit an destenn gentañ e brezhoneg hag eben e galleg.
2. Kemerit harp war an testennoù troet evit prederiañ war an treiñ, gant ar soñj da gelenn : eus peseurt barregezhioù yezh ha kultur ez eus ezhomm evit tremen eus an eil yezh d'eben ?

Troit e brezhoneg

Pour l'instant, évidemment, nous pensons surtout à l'énorme accroissement de la puissance humaine de destruction, au fait que nous sommes capables de détruire la vie sur terre et qu'un jour probablement nous serons même capables de détruire la Terre elle-même. Mais le nouveau pouvoir créateur qui lui correspond n'est pas moins redoutable, il n'est pas moins difficile de s'en arranger : nous savons produire des éléments nouveaux qui n'ont jamais existé dans la nature, nous sommes capables non seulement de spéculer sur les rapports de la masse et de l'énergie et sur leur identité profonde, mais aussi de transformer réellement la masse en énergie ou des radiations en matière. En même temps, nous avons commencé à peupler l'espace qui entoure la Terre d'astres artificiels, à créer, pour ainsi dire, sous forme de satellites, de nouveaux corps célestes, et nous espérons pouvoir, dans un avenir assez peu éloigné, découvrir ce qui a toujours passé pour le grand secret insondable et sacré de la nature, et créer ou recréer le miracle de la vie.

Hannah ARENDT, *Condition de l'homme moderne*. [1958] Paris, Calmann-Lévy, 1983, p. 339.

Paour-kaezh Plouk !

— Ret mat eo din modernaat
Eme Yann.
Ret mat din prenañ mekanikoù
— Ha mont d'an Amprest
'Vel-just —
Ha skeiñ e-barzh goude
Noz-deiz. Sul-ouel
War va zout. Hardî !
(Evit paeñ milionoù dle)
— Yann baour !
Lez 'ta ar mekanikoù-se er stal
Kred ac'hanon
Biken paotr-kaezh na savi da choug !
Da venvioù modern
'Vo aet d'ar ferrailh
N'az po ket c'hoazh echu d'o faeañ

— Pren kentoc'h un tamm kreion, sell :
(Tri az po evit triwec'h gwenneg)
Paper avat a gavi a-stlabez
Forzh pelec'h. Forzh pegement.
Hag azez da skrivañ.
Kred ac'hanon
Divrevoc'h 'vo dit kalz.
Ya 'ta skriv, skriv
Forzh petra. Forzh penaos
Kaout a ri klianted d'o lenn.
... O, ne c'hounezi ket muioc'h
Eget gant da vekanikoù
Met n'az po ket da samm a zle

Ha gounit a ri brud
Paotr kaezh. Chêzuz !
Barrek out end-eeun da c'hounit
Un Delwenn 'benn goude da varv !
Pe zoken en da vev
Gant da greion. Ha da lerbaj
Da greion a c'hwec'h gwenneg !
[...]